

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ГО “ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ НАУК
З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
МІЖНАРОДНА КАДРОВА АКАДЕМІЯ
UNIVERSIDAD CENTRAL DEL ECUADOR
UNIVERSIDAD TECNOLÓGICA ISRAEL (REPÚBLICA DE ECUADOR)
“ANANIA SHIRAKATSI” UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATION (ARMENIA)

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 8

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 30-річчю МАУП*

*“Актуальні проблеми модернізації
недержавного сектору освіти в Україні
у контексті світових тенденцій і національної практики”*

м. Київ, МАУП, 11 квітня 2019 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2019

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 27.03.19)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 8: Матеріали Міжнар. наук. конф. “Актуальні проблеми модернізації недержавного сектору освіти в Україні у контексті світових тенденцій і національної практики”, 11 квітня 2019 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2019. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Гордієнко М. Г. Політична освіта як чинник національно-демократичних перетворень	312
Гьорло В. О., Мірошниченко В. В. Удосконалення екологічної підготовки фахівців економічних спеціальностей у недержавних навчальних закладах України	315
Близнюк А. С. Застосування в освітніх програмах маркетингових інструментів рекреаційної сфери	318
Парандій В. О. Формування патріотизму в процесі вивчення Історії України у закладі вищої освіти	319
Колпаков В. М. Человек в системе модернизации	321
Дорошенко Л. С., Грабовська М. Д. Використання інформаційних технологій у документаційному забезпеченні навчального закладу	324
Кабанцева А. В. Європейські виклики інноваційної освіти в Україні	326
Ткачук А. І., Мкртчян Р. С. Українська історична освіта в контексті євроінтеграційних процесів	330
Ксенжук Н. І. Мережеве навчання та компетентнісний підхід в національній системі вищої освіти	333
Чорна К. П. Особливості державного управління на українських теренах після жовтневого перевороту та напередодні завершення Першої світової війни	335
Коцюк В. Д., Коцюк Н. В. Особливості використання рекреаційного потенціалу урбанізованих територій	338
Юсеф Н. Перспективы развития экономического сотрудничества между Украиной и арабскими странами	341
Федоров О. В. Недержавна вища школа країн центральної і східної Європи як соціокультурне новоутворення	344
Ахеян А. М., Шульжик Ю. О. Проблеми розвитку недержавних вищих навчальних закладів в Україні	347
Пугач В. Г. Вища освіта в контексті викликів “плинної сучасності”: З. Бауман про кризу сучасного університету	352
Погорєлова І. С. Інноваційні технології у підготовці висококваліфікованих фахівців: проектне навчання	354

ЄВРОПЕЙСЬКІ ВИКЛИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Формування сталої траєкторії соціально-економічного розвитку країни, забезпечення міжнародної конкурентоспроможності, національної безпеки певним чином залежить від кадрового потенціалу держави, тому модернізація системи освіти повинна виступати пріоритетом в Україні. Саме пошук шляхів удосконалення змісту освіти, її форм і організації в залежності від потреб сьогодення постає нагальною потребою в сфері освіти.

Державна система освіти минулих часів не задовольняла в повному обсязі всі потреби суспільства, що викликало активний розвиток сектору недержавної освіти. Складовою цієї роботи є і діяльність Міжрегіональної Академії управління персоналом. За тридцять років своєї діяльності вона стала лідером у сфері недержавної освіти за кількістю підготовлених фахівців у рамках 20 спеціальностей, 101 спеціалізації у 10 галузях знань і 15 напрямків, а також найбільшим економіко-гуманітарним вищим навчальним закладом України.

Сьогодні пропозиції на ринку освітніх послуг мають велику колоритність, чим задовольняють запит кожної особистості і потреби економіки держави. Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, виступаючи у Європейському університеті, наголосувала, що “Міністерство освіти і науки підтримуватиме приватні вищі навчальні заклади, що надаватимуть якісну освіту та розширять вибір для вступників. Освіта не повинна бути заради освіти, а заради громадянина, який має скористатися всіма можливостями, щоб постійно розвиватися і здобувати все вищі рівні освіти” [3].

У приватних закладах вищої освіти, які пропонують дійсно якісну освіту, програми та методи навчання більш передові, сучасні, ніж у державних, бо ці заклади можуть дозволити інтенсивнішу динаміку надання освітніх послуг, через гнучкість і мобільність функціонування системи відносно змін. А тому повинні реагувати на запит часу, щоб задовольнити потребу ринку праці у відповідності до розвитку інфраструктури держави щодо європейських тенденцій. При цьому, завдання стоїть не стільки в експорті спеціалістів за межі України, скільки у підготовці спеціалістів за європейськими стандартними з розвитком нових підходів у організації різних галузей практичної діяльності.

Європейський освітній досвід може стати дуже корисним для покращення української системи забезпечення якості вищої освіти, бо він є вдалим прикладом успішного вирішення складних освітніх і кадрових проблем. Тим не менше, для застосування європейського досвіду важливо усвідомлювати історичний контекст, який пояснює, чому просте перенесення європейських практик може не принести Україні швидких очікуваних результатів: багато історичних рушійних процесів в Європі та Україні відбуваються в протилежних напрямках. Так, ЄС рухається шляхом об'єднання та уніфікації — від самостійності кожного університету до побудови міжнародних механізмів спільного розвитку освіти. Європа вибудовує формальні процедури на підґрунті неформальної мотивації до забезпечення якості освіти з боку усіх учасників. А в Україні навпаки — на тлі суцільної формалізації

процесів забезпечення якості немає прояву неформальної зацікавленості з боку учасників освітнього процесу [2].

Аналізуючи фахову підготовку психологів в Україні маємо, що її структура складається з наступного: на базі повної середньої освіти, позитивного проходження зовнішнього незалежного оцінювання знань за дисциплінами, встановленими вимогами вступної кампанії закладу вищої освіти, людина має право взяти участь у конкурсі абітурієнтів щодо вступу до навчання за напрямком “Психологія”. Програма підготовки психологів передбачає на першому етапі отримання студентом після чотирьох років навчання ступеня “бакалавр психології”, що забезпечує загальну психологічну освіту. На другому етапі, після закінчення магістратури, студент отримує ступінь “магістр психології” і має обіймати посади відповідно до державного класифікатора професій, серед яких [1]: психолог; науковий співробітник (з психології); консультант медико-психолого-педагогічної комісії; завідувач центру; головний консультант (керівник головного підрозділу); менеджер з персоналу; фахівець в галузі праці та зайнятості населення; фахівець з вирішення конфліктів у побутовій сфері; соціальний робітник, інспектор із соціальної допомоги; педагог-валеолог, методист-валеолог; викладач вищого навчального закладу; консультант із суспільно-політичних питань та інше.

Виходячи з вищезначеного переліку, на даний час підготовлені психологи є спеціалістами-універсалами, які мають право обіймати посаду у будь-якій практичній галузі, де існує психологічний аспект діяльності. В свою чергу, додаткова освіта психологів носить фрагментарний характер, удосконалення професійної кваліфікації має також певні обмеження, а вузька спеціалізація, можна вважати, зовсім відсутня, бо остання не має системності і алгоритмізованості щодо організації.

У свою чергу підготовка психологів країн європейського союзу має суттєву різницю від підготовки в нашій країні (табл. 1). У кожній країні ЄС існують певні особливості та свої відмінності [4, 5], але можна визначити загальні підходи. По-перше, доступ до професії “психолога” в країнах ЄС (Австрія, Бельгія, Німеччина, Польща, Фінляндія та інші) регулюється певними Законами та законодавчими актами про психологів. По-друге, структура професійної психологічної освіти є багатокомпонентною, що дає певні права, як для продовження навчання, удосконалення професійної майстерності, так і при працевлаштуванні. Багатокомпонентність підготовки психологів складається з отримання загальної професійної освіти (на цьому етапі можна обіймати посаду, у рамках якої діяльність виконується під патронатом досвідченого фахівця), для самостійної професійної діяльності обов’язковим є отримання додаткової освіти, тобто спеціалізації і проходження акредитації. Спеціалізацію можна отримати тільки шляхом додаткового навчання, регламентованого Міністерством.

Таблиця 1

Підготовка спеціалістів-психологів в Україні і країнах ЄС

Показники	Україна	Австрія, Німеччина, Фінляндія	Польща
1	2	3	4
Законодавство професії “Психолог”	Відсутнє	Існує	Існує
Основна освіта для практичної діяльності	Бакалавр, магістр	Магістр	Магістр

1	2	3	4
Урегулювання додаткової освіти (спеціалізації) на державному рівні	—	Для самостійної діяльності — є обов'язковою	Для самостійної діяльності — є обов'язковою
Ліцензування	Відсутнє	Для самостійної діяльності — є обов'язковою	Для самостійної діяльності — є обов'язковою
Професії відповідно до класифікатора професій	2445 Професіонали в галузі психології: 2445.1 Наукові співробітники (психологія); 2445.2 Психологи.	81614 Дуже складна діяльність Робота психолога; Когнітивний вчений; Психолог зв'язку; Психолог дорожнього руху; Бізнес-психолог. 81624 Дуже складна діяльність Судова експертиза; Психолог / психолог; Клінічний психолог; Реабілітаційний психолог; Шкільний психолог (у Фінляндії — як частина медичної служби); Соціальний психолог; Психолог-нарколог.	235908 Вчитель-психолог; 2634 Психологи та пов'язані з ними спеціалізації: 263401 Психолог; 263402 Бізнес-психолог; 263403 Клінічний психолог; 263404 Організаційний психолог; 263405 Спортивний психолог; 263406 Психолог освіти.

З таблиці 1 видно, що система підготовки кадрів в державах ЄС є більш структурованою і послідовною, ніж в Україні на даний час, а тому нам є над чим працювати, щоб наша освіта була конкурентноспроможною на міжнародному ринку праці. У першу чергу, саме сектор недержавної освіти має великий потенціал щодо розбудови останнього.

Висновки. Ланка недержавної освіти є базисом реалізації європейських підходів з подальшою їх адаптацією до нашої держави. Зокрема, удосконалення фахової підготовки психологів надасть системність, різнорівневість, спеціалізованість, практичну зорієнтованість, сертифікованість даного процесу. У свою чергу, розробка законодавчих актів щодо професії “Психолог”, а також впровадження спеціалізації і системи постійного професійного самовдосконалення матиме високу ефективність суттєвого підвищення якості освіти, конкурентноспроможності підготовлених фахівців, удосконалення функціонування психологічної служби в різних галузях економіки держави.

Джерела

1. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 “Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.

2. Забезпечення якості вищої освіти: європейські кращі практики для України. Упор. Добко Т. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%97%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
3. Офіційна сторінка Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2016-10-19-1>.
4. Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://psz.praca.gov.pl/documents/10240/54723/Klasyfikacja%20zawod%C3%B3w%20i%20specjalno%C5%9Bci%20na%20potrzeby%20rynku%20pracy%20-%202014.pdf/bca1e08c-6a33-494a-a75b-e2d7258ce796?t=1421667227000>
5. Zestawienie międzynarodowych regulacji dotyczących zawodu psychologa opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2014 roku. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ptp.org.pl/ustawa/ustawa/Psycholog_w_Europie_15_7_2014.pdf